

Pwogram pou Tibebe ak Timoun piti nan NC

Pi bonè ou konnen, se pi byen y ap grandi

Etap Devlopman yo

Timoun yo grandi, aprann epi devlope nan diferan vitès. Yon moun ka mache pi bonè pase yon lòt, alòske yon lòt ka pale an premye. Sèvi ak tablo sa a kòm yon fason pou tcheke si pitit ou a ap atenn etap enpòtan nan devlopman li pandan twa premye ane yo. Sonje ke chak timoun inik. Si ou gen kesyon oswa enkyetid sou fason pitit ou a wè, tande, deplase, kominiye, aprann, jwe oswa kominiye avèk lòt moun, pale ak doktè swen prensipal ou a oswa kontakte Ajans Sèvis Devlopman Timoun (CDSA) lokal ou a. Si w gen yon enkyetid, pitit ou a ap benefisye de aksyon BONÈ pou l reyisi nan kwasans ak devlopman li.

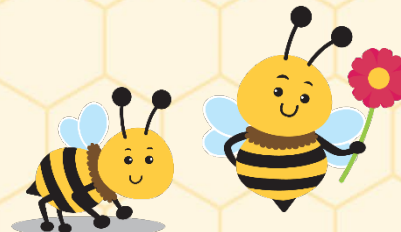

- 1 mwa:** Leve tèt li lè l kouche sou vant
Gade/fikse figi yo
Reponn a son yo
- 2 mwa:** Fè son - koukou ak gòj
Swiv objè yo ak je yo
Kenbe tèt li anlè pou yon ti tan
Li remake men l yo

- 3 mwa:** Rekonèt figi
Kenbe tèt li dwat epi byen fèm
Kòmanse devlope yon souri sosyal
Ka sipòte pwa sou janm yo lè pye yo mete sou yon sifas ki fèm
Swiv objè k ap deplase yo
- 4 mwa:** Souris, ri, epi fè ti koukouy lè yo pale avè l
Li vire soti nan do sou kote oswa sou vant
Lonje men l pou pran objè epi frape yo
Rekonèt vwa ak manyen paran an

- 5 mwa:** Lonje men l, kenbe l, epi mete objè nan bouch li
Lonje bra pou yo kenbe l
Jwe kuku
Jwe ak men ak pye
- 6 mwa:** Chita epi kanpe avèk sipò
Woule nan tou de direksyon yo
Vire sou son ak vwa
Imite son
- 7 mwa:** Reponn a ekspresyon emosyon lòt moun
Sèvi ak men pou eksplòre, tape, touche, karese
Seri son Babbles

- 8 mwa:** Pase objè yo soti nan men an men
Li rale tèt li kanpe
Kòmanse trennen oswa glise
- 9 mwa:** Di "Ma-ma" oswa "Papa" bay nenpòt nan paran yo
Echanje ekspresyon avèk ou (souris)
Jabbers oubyen konbine silab
Reponn a pwòp non li

- 10 mwa:** Vag orevwa
Li trennen byen sou men ak jenou
Bwè nan yon tas lè yo kenbe tas la
- 11 mwa:** Di "Ma-ma" ak "Papa-da" bay paran ki apwopriye a
Mache kenbe sou mèb
Bwè nan gode epi ranmase ti objè
- 12 mwa:** Fè son ak jès senp
Itilize omwen twa mo
Fè ou konnen sa li vle ak sa li pa vle

Pi bonè ou konnen, se pi byen y ap grandi

Etap Devlopmantral yo

- 13 mwa:** Kanpe byen
Li bese pou ranmase objè epi li ka fè kèk pa
- 14 mwa:** Imite aktivite lòt moun
Jwe ak yon varyete jwèt tankou blòk, machin, liv, bèt an peluche ak poupe
Vide tout sa ki nan resipyan yo
- 15 mwa:** Jwe ak yon boul
Li mache byen epi li ka bese
Koute istwa
Ka montre pati nan kò li
- 16 mwa:** Vire paj sou yon liv
Fòme atachman ak yon jwèt an peluche oswa yon lòt objè
Ka fè kriz kòlè lè yo fristre
- 17 mwa:** Aprann fason kòrèk pou itilize objè komen tankou yon telefòn
Renmen jwèt fè semblant
Renmen jwèt pou monte cheval
- 18 mwa:** Ka di 10-20 mo
Mande èd
Itilize mo senp pou fè konnen bezwen/dezi li yo
Gribouye ak kreyon koulè
Montre afeksyon, bo
Swiv enstriksyon senp
Ka mache bak

- 19 mwa:** Sèvi ak yon kiyè oswa yon fouchèt
Ka kouri
Voye yon boul anba men
Li renmen ede nan kay la
- 20 mwa:** Ka dezabiye tèt li
Ka konprann jiska 200 mo
- 21 mwa:** Ap konbine mo tankou "vle boutèy" ak "go bye-bye"
Ka monte eskalye yo yon pa alafwa
Fikse objektif senp tankou kote pou mete jwèt yo
- 22 mwa:** Choute boul la pi devan
Swiv demann an de etap tankou "pran poupe a epi pote l ban mwen"
- 23 mwa:** Kapab idantifye imaj senp nan yon liv
Li refere a pwòp tèt li avèk non li - li itilize "mwen/pa m"
Ka louvri kabinèt ak bwat
Li itilize "hi," "bye," ak "tanpri" si yo fè l sonje
Ap reponn kesyon senp tankou "Kisa sa ye?"
Nonmen omwen sis pati nan kò a
Itilize fraz ki gen de ak twa mo
Choute yon boul
Monte desann eskalye yo yon mach alafwa
Li pran tou pa l pou l jwe ak lòt timoun yo

Nan laj dezan, timoun piti yo vin pi pale, yo itilize fraz de ak twa mo epi yo fè demann tankou "plis ji." Yo gen yon vokabilè 50-100 mo epi yo konprann 250-300 mo. Yo ka manje tèt yo epi louvri kabinèt ak bwat. Yo renmen demonte bagay, eksplòre anviwònman yo, epi imite paran yo ak lòt timoun tou. Konpòtman sosyo-emosyonèl komen yo se montre afeksyon, jwe poukont ou, epi aji timid devan etranje. Timoun dezan ka trè detèmine pou fè bagay yo jan yo vle, kidonk li ka fè kriz kòlè.

Lè timoun yo gen twa zan, yo ka vin trè endepandan. Fizikman, yo ka monte desann mach eskalye epi mete soulye pa yo. Avèk kapasite vèbal pou di fraz twa a senk mo, yo ka repete rim komen, konprann pifò fraz, epi di non yo ak laj yo. Timoun ki gen twa zan ka jwe imajinasyon ak jwèt, bèt ak moun. Yo ka jwe jwèt senp ak lòt timoun, nonmen omwen yon koulè kòrèkteman, epi monte yon trisiklèt. Timoun ki gen twa zan yo eksprime yon pakèt emosyon.

Malgre ke tan egzakt pou atenn etap sa yo ka varye selon timoun yo, etap sa yo ka sèvi kòm yon gid pandan w ap gade pitit ou a grandi ak devlope.

NC DEPARTMENT OF
HEALTH AND
HUMAN SERVICES
Division of Child and Family Well-Being